

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 72

van **BART DOCHY**

datum: 13 december 2021

aan **BART SOMERS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

Lokaal Energie- en Klimaatpact - Belasting op masten en pylonen

In deze periode engageren lokale besturen zich voor het Lokaal Energie- en Klimaatpact. Vlaanderen en de lokale besturen slaan de handen in elkaar om samen de nodige transitie in het energie- en klimaatbeleid waar te maken.

De omzendbrief over de gemeentefiscaliteit van 15 februari 2019 wijst erop dat een specifieke belasting op gsm-masten en -pylonen vanwege hun landschapsverstoringe karakter botst met het gelijkheidsbeginsel, maar dat het wel mogelijk is om gsm-masten en -pylonen te belasten in het kader van een meer algemene belasting op masten en pylonen vanwege hun landschapsverstoringe karakter. In de omzendbrief worden enkele juridische aanbevelingen gegeven bij de opmaak van een dergelijk reglement.

In het Lokaal Energie- en Klimaatpact staat één van de voorwaarden beschreven:

“Om het draagvlak voor hernieuwbare energie te verhogen: geen heffing op hernieuwbare energie installaties in te voeren en bestaande, zoals de heffing op pylonen van windmolens, af te bouwen tegen ten laatste 2025”.

In de meerjarenplannen ingediend in 2020 staat in het jaar 2021 voor 10.658.962 euro ingeschreven bij belastingen op masten en pylonen. Dit voor 85 gemeenten of steden, met een gemiddelde van 125.400 euro per gemeente. Een tiental steden of gemeenten heeft een retributiereglement maar int niet.

In zijn schrijven aan steden en gemeenten van 10 november 2021 vraagt de minister daarom om vanaf 5 november 2021 geen nieuwe principiële beslissing meer te nemen die een lokale heffing op masten en sleuven van Elia invoert. Steden en gemeenten met een dergelijke heffing wordt gevraagd om die tegen 1 januari 2026 volledig af te bouwen. De overgangperiode laat toe om de afbouw in een volgend bestuursakkoord en bijbehorende meerjarige BBC-cyclus te integreren, zonder bruuske impact op de huidige meerjarige cyclus (BBC: beleids- en beheerscyclus).

1. Het bouwen van windmolens en creëren van groene stroom is belangrijk in dit pact. Het lijkt logisch volgens uitspraken van de Raad van State om in een belastingvermindering of vrijstelling te voorzien; echter dient het gelijkheidsbeginsel gerespecteerd te worden.

Kunnen gemeenten en steden in dit kader in een gedeeltelijke vrijstelling voorzien in plaats van een volledige zoals opgelegd door het Lokaal Energie- en Klimaatpact tegen

2025? Hoe staat de minister daar tegenover en kan zijn schrijven van 10 november als richtlijn worden gebruikt?

2. De baten van windmolens komen vaak terecht bij een beperkt aantal gegadigden, in het kader van het gelijkheidsbeginsel werd deze belasting ingeroepen. Het is dan ook de enige mogelijkheid om middelen te verwerven als lokaal bestuur en deze gemiddelde belasting is zeer redelijk en billijk, vergeleken met de winsten.

Hoe wil de minister de beheerders en eigenaars van windmolens motiveren de baten te delen met de gemeenschap en/of lokale besturen?

3. De volledige vrijstelling leidt voor enkele gemeenten tot een groter financieel verlies dan de ondersteuning die door het Lokaal Energie- en Klimaatpact wordt gegeven.

Kan de minister een vergelijking bezorgen per gemeente met de jaarlijkse steun in het kader van het Lokaal Energie- en Klimaatpact versus de inkomsten gegenereerd per gemeente voor een belasting op masten en pylonen?

4. Kunnen steden en gemeenten na de ondertekening van het pact nog een nieuw of aangepast belastingreglement opmaken voor masten en pylonen waarbij in een gedeeltelijke vrijstelling voor de productie van groene stroom wordt voorzien?

BART SOMERS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

ANTWOORD

op vraag nr. 72 van 13 december 2021

van **BART DOCHY**

- 1+4. Met de ondertekening van het Lokaal Energie- en Klimaatpact (LEKP) gaan de lokale besturen een inspanningsverbintenis aan. Ze engageren zich om acties te ondernemen binnen de vier werven van het pact alsook enkele overkoepelende doelstellingen na te streven. De concrete invulling van de acties binnen dit pact vereist uiteraard lokaal maatwerk.

In het LEKP wordt hard ingezet op het stimuleren van hernieuwbare energie. In die zin zijn heffingen op hernieuwbare energie-installaties tegenstrijdig met de visie van het LEKP, dat ook de ondertekenaars mee hebben onderschreven.

Mijn schrijven van 10 november is een oproep die aansluit op het pact. Binnen verschillende werven van het pact zijn nl. concrete doelstellingen opgenomen rond collectieve renovaties, elektrische deelmobiliteit en laadinfrastructuur. Om de elektrificatie van onze verwarming en mobiliteit te versnellen, dienen heffingen die de elektriciteitsfactuur verzwaren (zoals de Elia heffing op masten en sleuven) afgebouwd te worden. Het is geen verplichting, geen bindend voorschrift, maar de oproep past wel binnen de gezamenlijke doelstellingen van de klimaatgemeenten en Vlaanderen.

2. De belastingen op masten en pylonen, waarvan in veel gemeenten windmolens vrijgesteld zijn, zijn geen belastingen op winst. Dat is overigens niet mogelijk, gelet op het verbod in artikel 464, 1° van het WIB 1992. Vrijstellingen worden gemotiveerd vanuit het streven naar (een hogere) productie van groene energie. Een vrijstelling geldt in die context als een aanmoediging van installaties die groene energie produceren.

Zonder twijfel betekenen alle hernieuwbare energie projecten een meerwaarde in het kader van het behalen van klimaatdoelstellingen en de transitie naar een gezondere leefomgeving die de samenleving in zijn geheel ten goede komt. Dat de baten van hernieuwbare energieprojecten steeds meer gedeeld worden met de gemeenschap en de lokale besturen is een te ondersteunen tendens. Op die manier kan de gecreëerde meerwaarde lokaal verankerd worden en stijgt het draagvlak voor hernieuwbare energie. We hebben in Vlaanderen al veel van deze voorbeelden gezien, denk bijvoorbeeld aan de projecten rond windenergie in Turnhout, Eeklo en Beersel. Meer voorbeelden kunnen opgevolgd worden via het platform Burgerenergie¹ of de Energiekaart² van het VEKA. Door het integreren van lokale burgerparticipatie als criterium in openbare aanbestedingen kan een lokaal bestuur een concrete boost in lokaal eigenaarschap verwezenlijken. Ook zijn er voorbeelden van samenwerkingen met intercommunales of het Vlaams Energiebedrijf om participatieve hernieuwbare energieprojecten te realiseren, waardoor een lokaal bestuur ontzorgd kan worden in deze procedures.

¹ Kaart: [Burgers maken, delen en besparen samen energie \(burgerenergie.be\)](https://burgersmaken.nl/)

² Kaart Energiecoöperaties en Crowdfunding in Vlaanderen: [Energiesparen](https://energiesparen.be/)

Het is ook door mijn vertrouwen in de meerwaarde van deze aanpak dat ik onder werf 2 van het pact de doelstelling heb opgenomen om één coöperatief/participatief hernieuwbaar energieproject per 500 inwoners te realiseren tegen 2030.

3. In de bijlage vindt u een overzicht van alle gemeenten die in 2021 Eliapylonen belastten en hun opbrengsten uit die belastingen. Daartegenover staan de aandelen die deze gemeenten ontvangen voor hun inspanningen in het kader van het LEKP.

Ik benadruk dat de financiële ondersteuning via het LEKP geen 1-op-1-vergoeding vormt voor de engagementen die de lokale besturen aangaan in het kader van het pact. De subsidiebedragen zijn berekend op basis van het aantal inwoners van de gemeenten en de trekkingsrechten van de gemeenten in het Gemeentefonds. Deze middelen moeten de gemeenten een duwtje in de rug geven om hun klimaatdoelen te verwezenlijken.

BIJLAGE

[Opbrengsten gemeentebelastingen Elia-pylonen – aandelen LEKP](#)